

nistratieve last of het moeten aanvinken van hokjes bij een intake, in plaats van te vragen 'Hoe gaat het met u?' Dergelijke problemen staan daarmee niet op zich, maar zijn een product van een systeemwereld die voorbij gaat aan zingevingkwesties en morele kwesties die de positie en waarden van het systeem bevragen.

Als we praktijken in de zorg willen verbeteren, kunnen we niet om professionals heen, en kunnen we juist daar aanknopingspunten vinden waar zij zelf ook onvrede ervaren. Dan zullen we dus ook hun verhalen in kaart moeten brengen. Dat is wat wij onder meer proberen in een lopende participatieve, narratieve studie naar de betekenis van sport en bewegen bij chronische patiënten.¹

Prof. dr. Tineke A. Abma

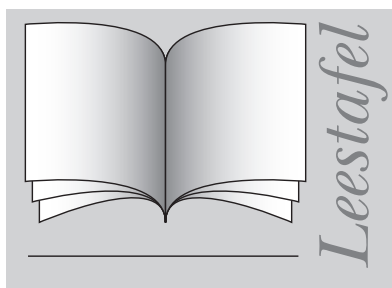
VUmc, Afdeling Metamedica, EMGO+ research institute. Leerstoel: Participatie & Diversiteit, Amsterdam. E-mail: t.abma@vumc.nl

Noot

1 Meer weten over het onderzoeksproject Sport in Tijden van Ziekte? Kijk op www.stzverhalen.nl

Literatuur

Abma TA. De tragiek van de transitie. Een filosofische bezinning op de transitie in het sociaal domein. In: De decentralisaties in het sociaal domein: wie houdt er niet van kakelbont? Essays over de relatie tussen burger en bestuur. Min. Binnenlandse Zaken, 2016, 25-41.

Harskamp A van, Meynen G & Siertsema B (red.). *Worden wij betere mensen? Essays over morele vooruitgang.* Zoetermeer, Uitgeverij Klement, 2015. 266 blz. ISBN: 9789086871568. Prijs: €22,95.

Spreeken over morele vooruitgang is een hachelijke zaak, waarbij de vraag ernaar op zich problematisch kan zijn. Immers, hoe en met welke middelen vast te stellen

dat we – wie die 'wij' ook mogen zijn – er moreel op vooruit zijn gegaan? Om nog enige grond onder de voeten te hebben, moeten we die vraag laten landen op de grond en dat is exact wat er in deze bundel gebeurt. Aan de hand van een reeks essays die verschillende terreinen bestrijken – economie, dierethiek, medische zorg – wordt de vraag naar morele vooruitgang gewikt en gewogen. Daarnaast bevat dit boek enkele hoofdstukken die de kwestie meer algemeen bespreken, om vervolgens te eindigen met een laatste essay dat de hoofdvraag nog even herneemt.

Dit boek is een bundel van essays, aangeboden aan Prof. Bert Musschenga bij zijn afscheid aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Dergelijke boeken lopen altijd het risico om geen echte boeken te zijn, maar een opeenvolging van essays die kunstmatig

door één containerbegrip worden bijeengehouden. Ook dit boek omvat te weinig eenheid om het als een geheel te beschouwen, maar het begeeft zich niettemin toch op betere paden en bevat enkele uitdagende filosofische denkoefeningen. Dan denk ik met name aan het essay van Govert Buijs en Ad Verbrugge, zonder de andere auteurs onrecht te willen aandoen. Of we daarmee een duidelijk antwoord hebben gekregen op het gestelde probleem is een ander paar mouwen. Maar goed, het zou bijzonder vreemd zijn dat de vraag naar morele vooruitgang een unisono replek zou krijgen. Een beetje meer afstemming van de verschillende antwoorden had wel gekund.

Prof. dr. Ignaas Devisch, professor in ethiek, filosofie en medische filosofie, verbonden aan de Universiteit Gent en de Arteveldehogeschool, België